

Lapsuus

Leikki-ikä 2-6 v.

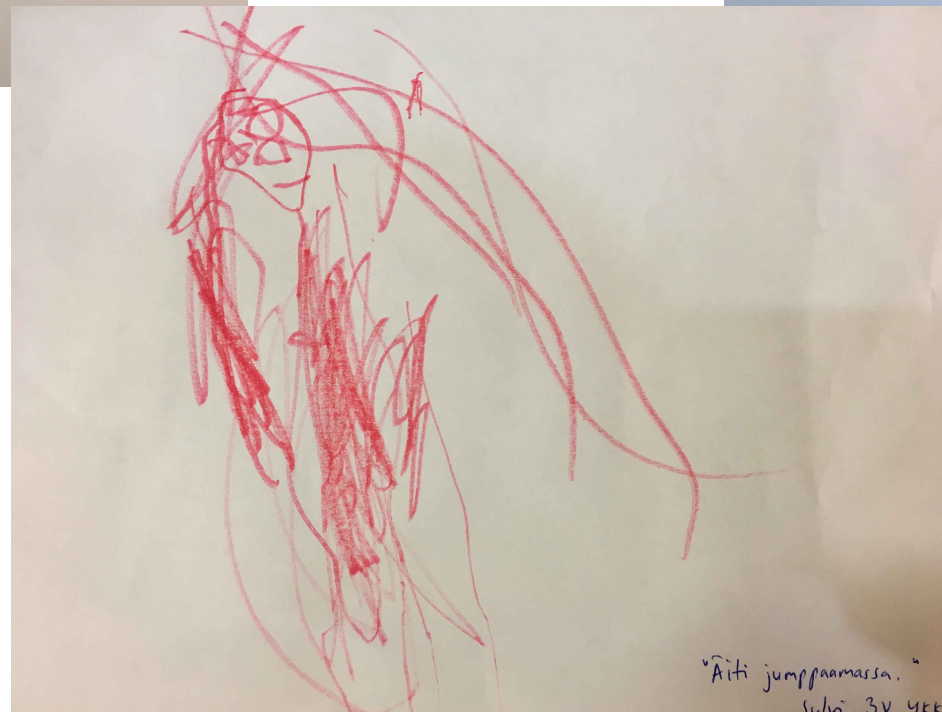
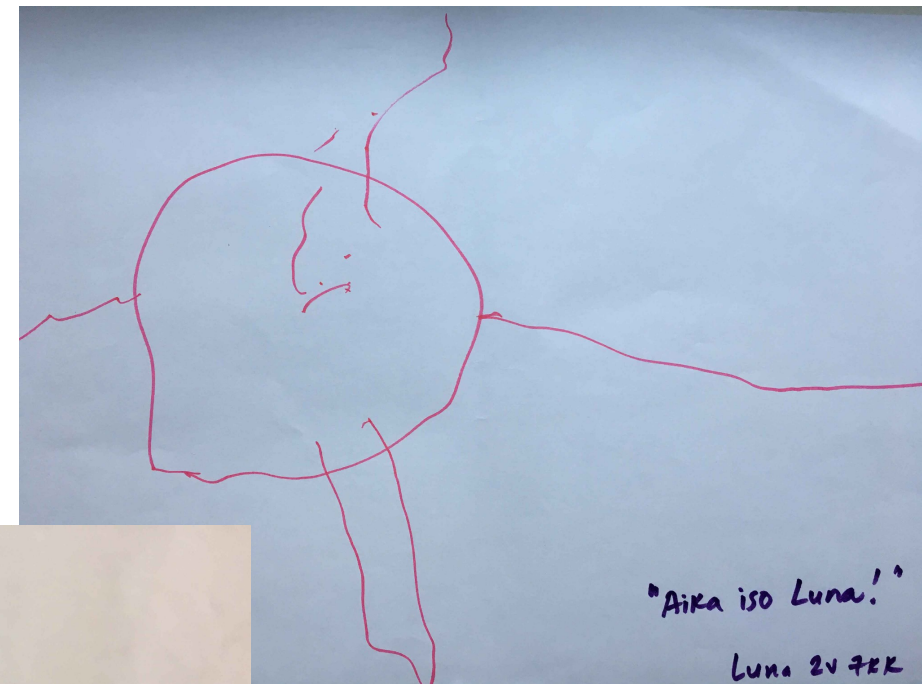
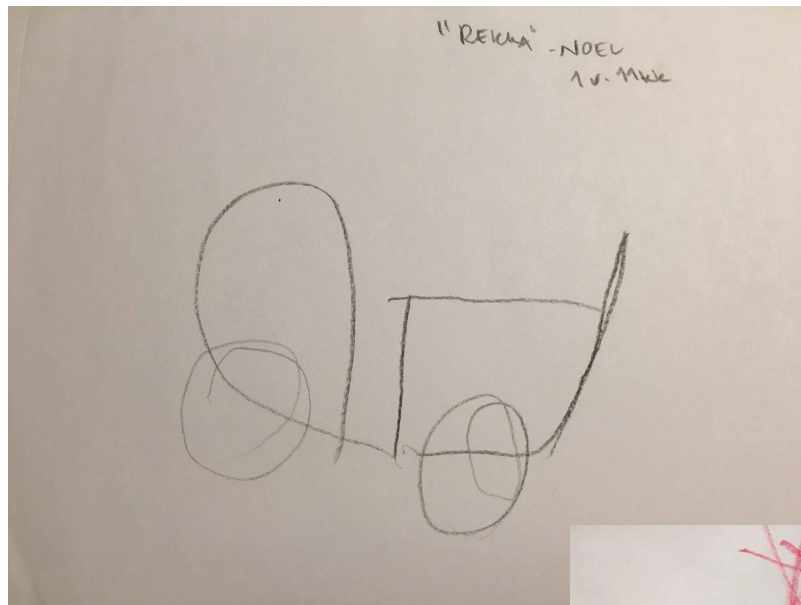
Tiedätkö, millaista on olla lapsi Suomessa, juuri nyt? (4:10).

Keksi esimerkkejä...

- fyysisestä kehityksestä
- motorisesta kehityksestä
- kognitiivisesta kehityksestä
- psykososiaalisesta kehityksestä
- kehityksen ympäristöjen muutoksesta.

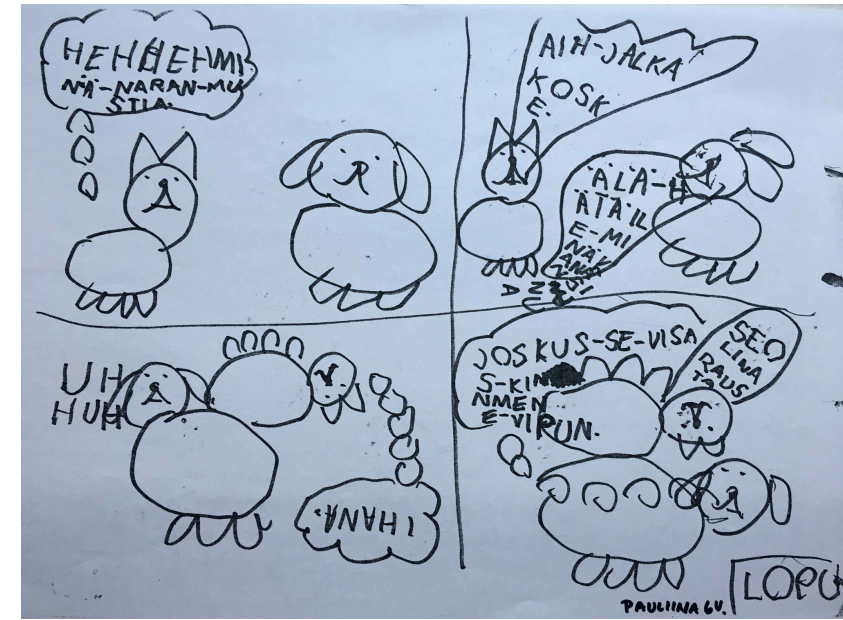
Mitä muutoksia lapsessa tapahtuu varhaislapsuuden ja leikki-iän aikana?

Miten piirrosten tyyli ja sisältö muuttuvat varhaislapsuuden ja leikki-iän kuluessa?

Miten piirrosten tyyli ja sisältö muuttuvat varhaislapsuuden ja leikki-iän kuluessa?

- Motorinen kehitys
 - hienomotoriikan kehitys
 - silmä-käsikoordinaatio
 - harjoittelu
- Kognitiivinen kehitys
 - tarkkaavaisuus ja muisti kehittyvät
 - kielen kehitys
 - skeemat (esim. mitä on lentokoneessa?)
 - mielikuvitus
- Psykososiaalinen kehitys
 - käsitys itsestä/muista
 - hahmojen tunnetilat

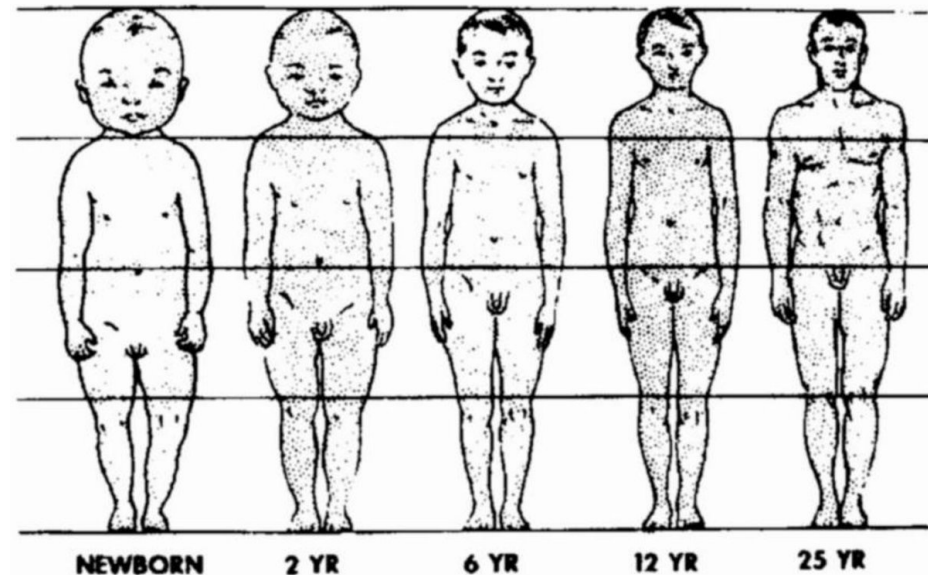
Lasten piirrustukset

Lasten piirrokset kertovat myöhemmästä
älykkyydestä: <https://yle.fi/uutiset/3-7419614>

Lapsuuden fyysis-motorinen kehitys

- kaksivuotias nelinkertaistanut syntymäpainonsa
- aivojen paino 75 % aikuisten aivojen painosta
- aivojen myelinisoituminen, lateralisaatio
 - aivopuoliskojen välisen yhteistyön mahdollistaa aivokurkainen
 - oikea/vasenkätisyys

Lapsen ajattelun kehitys

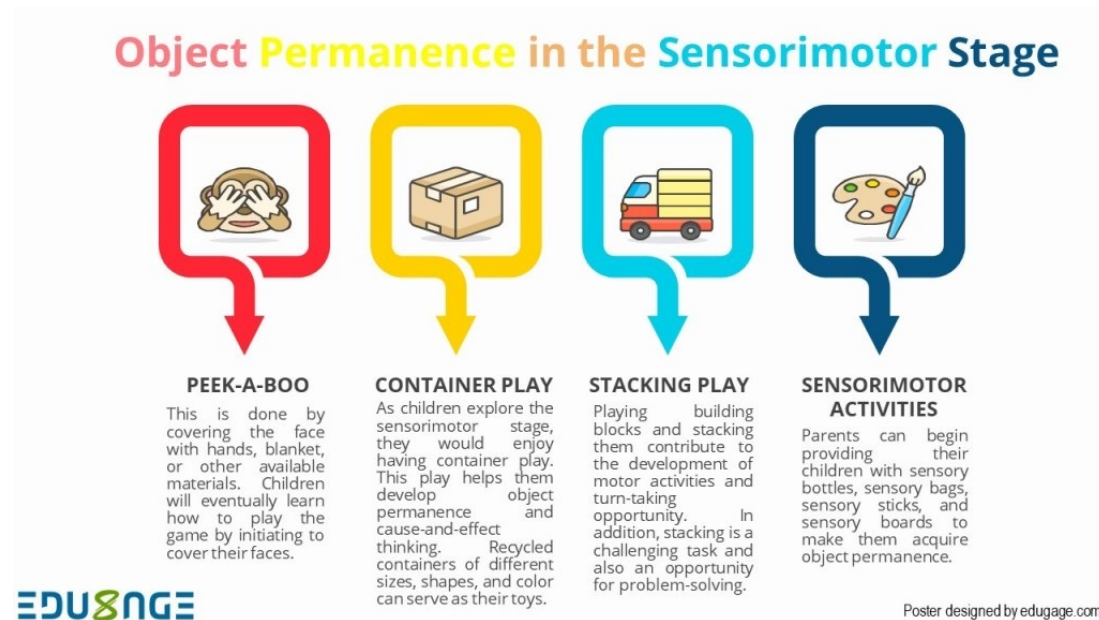
JEAN PIAGET & LEV
VYGOTSKI

-> LUE S. 43-48 JA LAADI
ITSELLESI MUISTIINPANO!

Tehtävä: Vertaile Piaget'n ja Vygotskin teoriaa!

vertaile esim.	Piaget	Vygotski
Ympäristön merkitys		
Onko kehitys jatkuvaa vai vaiheittaista?		
Keskeiset kehityksen prosessit		
Ajattelun ja kielen suhde		

Vauvan ajattelu sensorimotorista

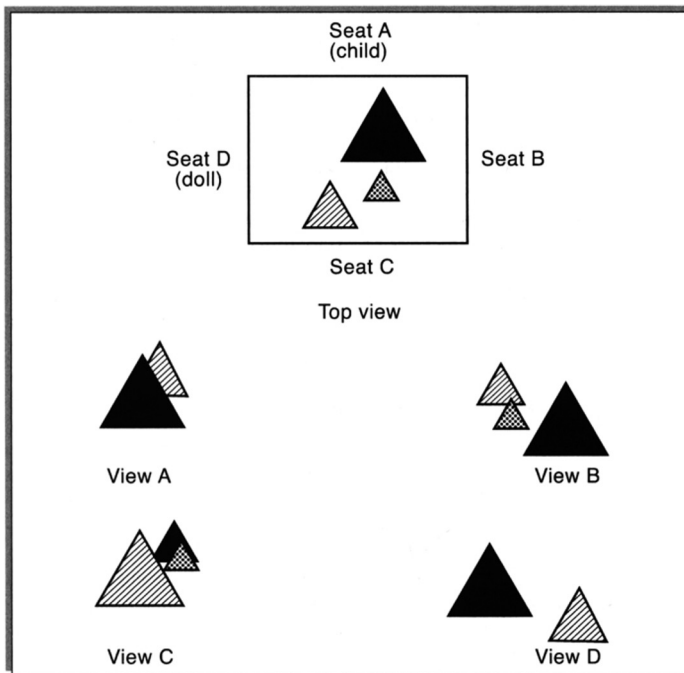
-> lähtee liikkeelle refleksistä, mutta pian alkaa yhdistellä aistitietoa ja motorista toimintaa (esim. kun palikkaa heittää, se menee kauemmas)

Esioperationaalinen vaihe (n. 2-7 v)

- "Jos tää olis isi ja tää olis koira, niin nyt ne lähtis ulkoilemaan."

Piaget'n vuorikoe

- <https://youtu.be/v4oYOjVDgo0>
- Millä tavoin lapsen ajattelun egosentrisyys näkyy Piaget'n klassisessa vuorikokeessa?
- Liittyy **esiooperationaaliseen vaiheeseen** (2-7 vuotta), jossa lapsi ei vielä kykene loogisuuteen.
- Kritiikki: Vuorikoe liian vaikea lapselle hahmottaa.
- -> esim. Martin Hughes (1975): nukan piilottaminen poliisilta onnistui lähes kaikilta lapsilta!

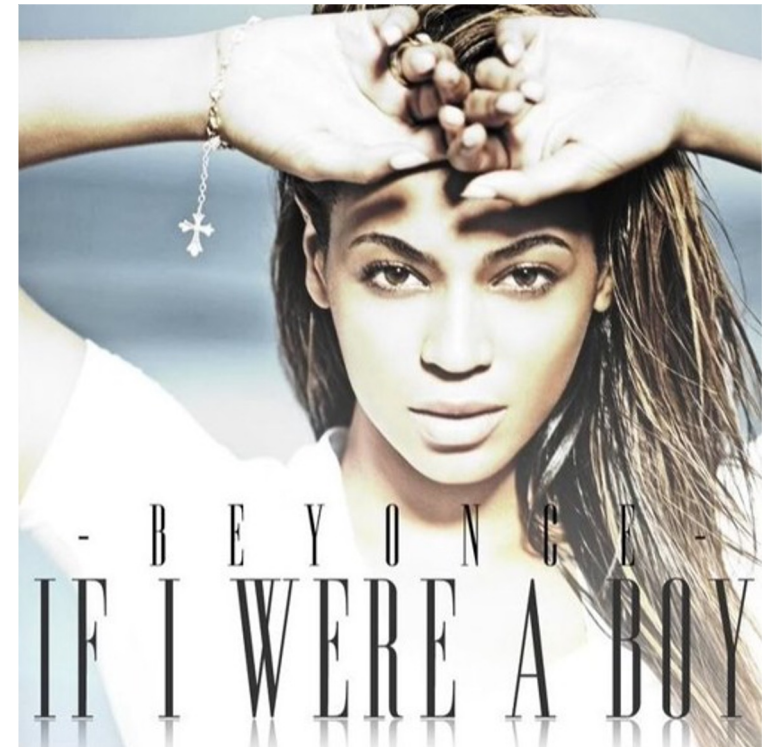
Konkreettisten operaatioiden vaihe (7-12 vuotta)

- <https://youtu.be/gA04ew6Oi9M>
- Miksi voidaan sanoa, että videossa oleva lapsi on jo omaksunut käänteisyyden ja pysyvyyden ajatukset?

Formaalisten operaatioiden vaihe (n. 12 v. ->)

- <https://youtu.be/Hl7OGSf8T4Y>
- Millä tavoin lapsen ja nuoren ajattelu eroavat toisistaan?
- - Mitä merkitystä tällä on psykososiaaliselle kehitykselle ja oman minäkäsityksen hahmottamiselle?

Abstrakti ajattelu

K

7

E

4

”Jos kortin toisella puolella on vokaali,
toisella puolella oleva numero on parillinen.”

-> Katso vieressä olevia kortteja ja kerro,
mitkä kortit sinun pitää kääntää, jotta
pystyt kertomaan, pitääkö sääntö paikkansa.

Minkä ikäinen Lauri on?

Lauri leikkii puistossa äitinsä kanssa. Yhtäkkiä hän huomaa, että hiekkalaatikon ohi kulkee koiraa taluttava tyttö. – Hau! Lauri riemastuu ja heiluttaa kättään koiraa kohti. – Joo hyvä! äitikin riemastuu ja nyökyttää päätään pojalleen. – Se on hauva. Mitenkäs hauva sanoo? Se sanoo: ”Hauhau!” – Hau, toistelee Lauri ja katsoo silmät loistaen koiran perään.

Minkä ikäinen tyttö on?

- Vieras täti ja pieni tyttö alkavat jutella metrossa keskenään. – Missä sinä asut? täti kysyy. – Helsingissä, vastaa tyttö reippaasti. – No niin minäkin! Mutta missäs päin sinä asut? Tyttö hiljenee hetkeksi ja pohtii ankarasti. Lopulta hän vastaa tädille iloisena: – Neljännessä kerroksessa!

Minkä ikäinen Anni on?

- Lassilan perhe on ostanut lemmikikseen kilpikonnän. Erään kerran äidin mennessä ruokkimaan kilpikonnaa se ei olekaan altaassa. Äiti hätääntyy. – Missä Kilppari on? hän huutaa. – Täällä, kuuluu Annin vastaus kylpyhuoneesta. Äiti juoksee paikalle ja näkee lemmikin uiskentelevan kylpyammeessa. Hän ei voi käsittää, miten se on joutunut sinne. Ällistyksen vallassa äiti huudahtaa: – Mitä ihmettä kilpikonna täällä tekee!? – Sehän ui siellä, Anni toteaa.

Ohjeet

Katso video lasten antamista vastauksista energiaan liittyviin kysymyksiin.

- Mikä vaikuttaa lasten antamiin vastauksiin?
- Mitä voisit päätellä lasten iästä?
Perustele.

Miten tutkistte, pitääkö Piaget'n teoria paikkansa?

- Suunnitelkaa ryhmässä pieni tutkimus, jolla voitaisiin selvittää, pitääkö Piaget'n teoria paikkansa.
- Hyödyntäkää suunnittelussa seuraavalla dialla olevaa kaaviota tutkimussuunnitelman sisällöstä. Kaavio löytyy myös oppikirjasta, esimerkiksi sivulta 35.
- Sovitaan yhdessä,
 - miten tutkimussuunnitelmat esitellään
 - miten tutkimukset toteutetaan ja raportoidaan.

TUTKIMUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ

1. Tutkimuksen tausta ja aikaisempi tutkimus
2. Tutkimuskysymys ja hypoteesi
3. Perusjoukko ja otos
4. Pitkittäis- vai poikittaistutkimus
5. Tutkimusmenetelmät:
 - Tutkimusote tai -otteet
 - Tiedonkeruumenetelmä tai -menetelmät
6. Mahdollisten eettisten haasteiden huomiointi
7. Arvio tutkimustulosten hyödyntämismahdollisuuksista tai yhteiskunnallisesta merkityksestä

Työskentele parin kanssa

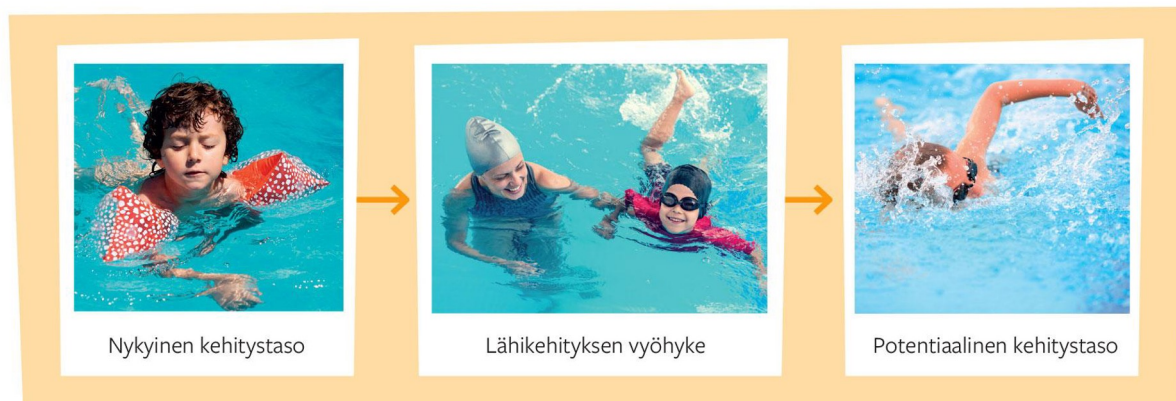
- Pohdi, missä asiassa tai taidossa olet taitavampi kuin parisi.
- Mieti rohkeasti – ihan varmasti olet jossain asiassa taitavampi! Tämä asia voi liittyä esimerkiksi johonkin kouluaineeseen, harrastukseen, tietotekniikkaan tai muuhun kiinnostuksen kohteeseen.
- Opeta parillesi yksi uusi asia tai taito, joka liittyy siihen aiheeseen, missä olet taitavampi.

Kun olette opettaneet toisianne...

- Jäsentäkää sitä, mitä opetuksessa tapahtui. Hyödyntäkää alla olevassa kaaviossa esille tulevia käsitteitä.
- Pohtikaa lopuksi esimerkkejä siitä, mitä kaikkea olette elämässänne oppineet siten, että joku taitavampi on opastanut ja tukenut teitä.

VYGOTSKIN NÄKEMYS OPPIMISESTA

Lev Vygotski ja lähikehityksen vyöhyke

- Millaisia fyysisiä, motorisia ja kognitiivisia valmiuksia palapelin kokoaminen vaatii ja kehittää?
- - Millä tavoin lähikehityksen vyöhykkeen ajatus näkyy videossa?

- Anna esimerkki tilanteesta, jossa
 - leikki-ikäinen
 - kouluikäinen
 - aikuinen toimii lähikehityksen vyöhykkeellä.

Lapsen ajattelun kehitys

MIEL EN TEORIA JA MENTALISAATIO

Leikki-ikäisen ajattelu on usein animistista

- **Animismi:** elottomien esineiden kuvitellaan olevan elollisia.
- Erään tutkimuksen mukaan neljään ikävuoteen mennessä lapset osaavat luokitella elolliset olennot ja elottomat esineet eri ryhmiin ja ymmärtävät näille kuuluvat ominaisuudet.
 - Esim. vain ihmiset nukkuvat oikeasti, nallet nukkuvat leikisti.

Pinja laittaa kätensä silmien eteen ja huutaa piiloleikissä: "Saa tulla". Hän seisoo huoneen nurkassa, jonne on helppo nähdä, mutta hän itse uskoo olevansa piilossa, koska hän ei näe etsijää. Puhelimessa puhuessaan hän kertoo edessään näkemistään asioista siten kuin toinenkin näkisi ne koko ajan. Myös yksin leikkiessään Pinja kertoo itsekseen, mitä on parhaillaan tekemässä. Hän leikkii usein vielä itsekseen, vaikka osaakin tarvittaessa vaihdella leluja vieressä leikkivän kaverin kanssa. Hän pitää hiekkakakkujen rakentamisesta ja niiden kuvitteellisesta syöttämisestä aikuisille. Vanhemmat ovat myös huomanneet Pinjan suuttuvan ja pettyvän nykyisin aiempaa helpommin, jos hän ei ole onnistunut toimimaan niin kuin hän olisi itse toivonut. Toisaalta onnistuessaan itselleen tärkeässä asiassa Pinja nauttii kovasti saamistaan kehuista. Arvioi annettujen tietojen pohjalta, minkä ikäinen lapsi Pinja voisi olla. Perustele vastauksesi.

Mielen teoria

- Pieni lapsi varsin **egosenttrinen**: huomioi vain oman näkökulmansa.
- **Mielen teoria** tarkoittaa kykyä ymmärtää, mitä toinen ihminen aikoo ja mitä hän ajattelee.
- Kehittyy n. 2-4 vuoden iässä vuorovaikutuksessa.
- Kaksi vaihetta:
 - 1. Toisen ihmisen halujen, tunteiden ja havaintojen tunnistaminen
 - 2. Toisen ihmisen uskomusten ja ajatusten ymmärtäminen
 - -> **Mentalisaatio**, oman ja toisen ihmisen mielen sisältöjen arviointikyky, kehittyä mielen teorian rakentumisen jälkeenkin!

<https://youtu.be/GkYQg0l5bMY>

Tämä on Salli. Sallilla on kori.

Tämä on Anne. Annella on laatikko.

Sallilla on pallo. Hän
pistää pallon koriinsa.

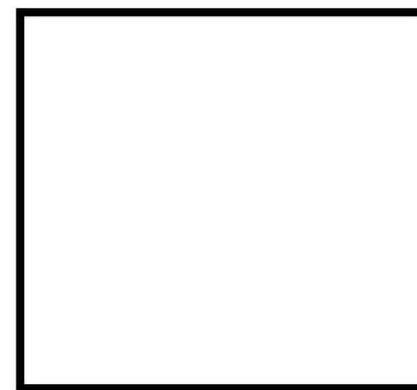
Salli menee ulos kävelylle.

Anne ottaa pallon korista ja
laittaa sen laatikkoon.

Nyt Salli tulee takaisin. Salli
haluaa leikkiä pallollaan.
Mistä Salli etsii palloaan?

Square

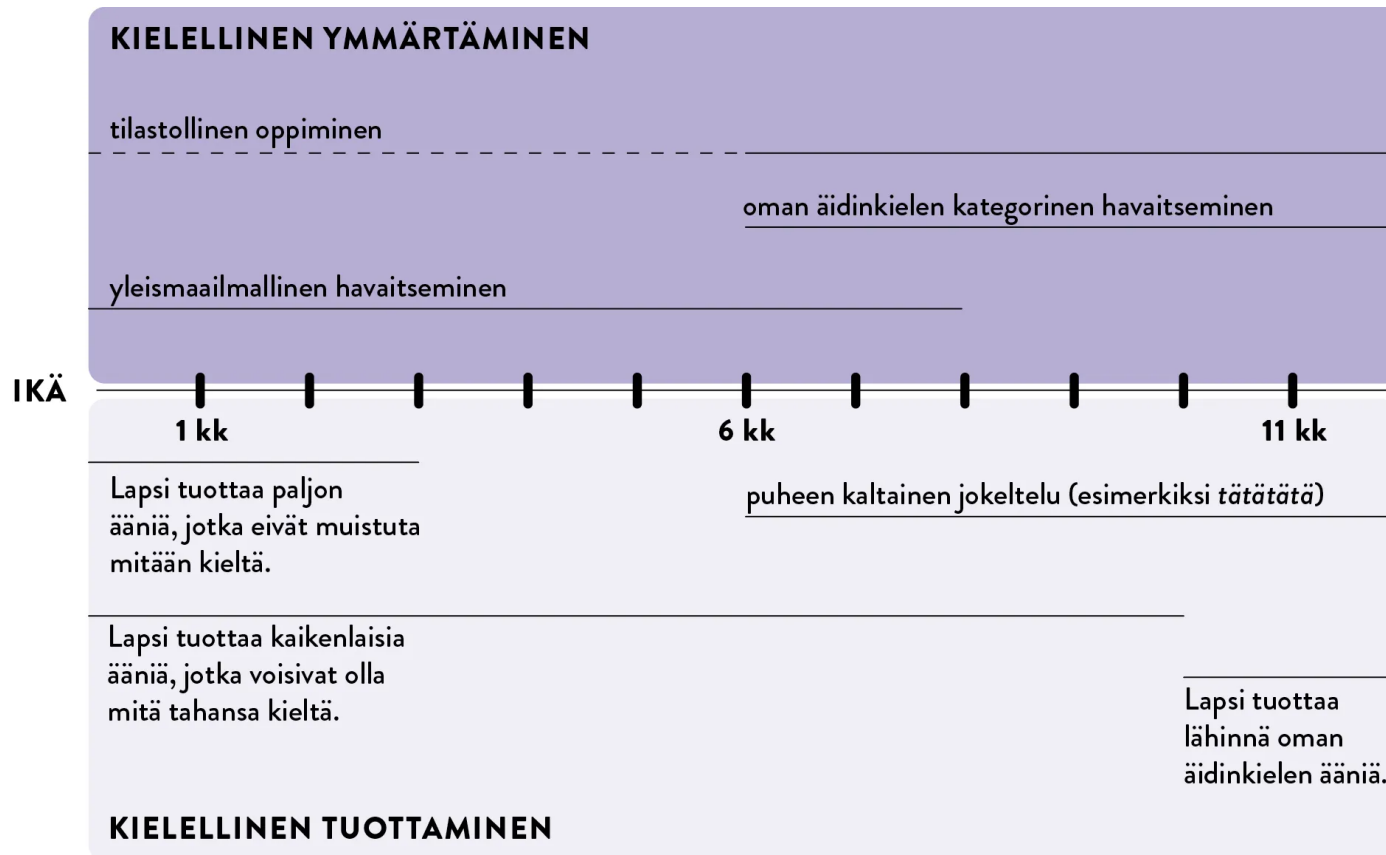
<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/09/30/miksi-tanssi-ja-laulu-eivat-maita-julkisella-paikalla>

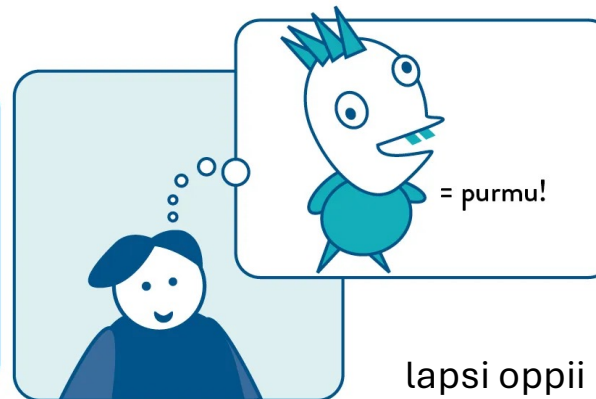
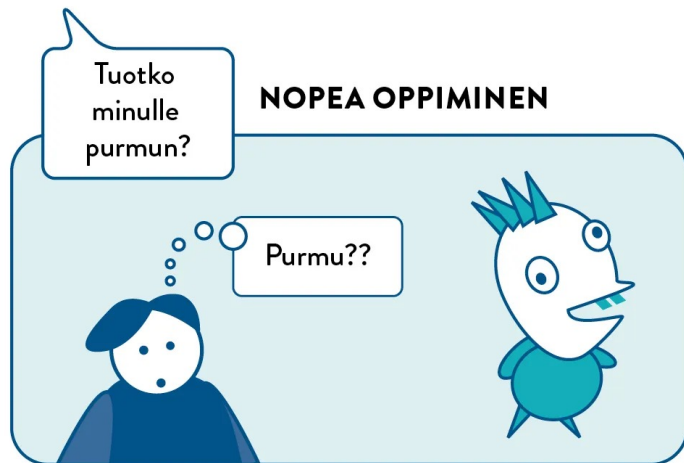
Kielen kehitys

1. Kertokaa ensimmäisistä merkityksellisistä sanoistanne: mitä ne olivat, minkä ikäisiä olitte niiden ilmestyessä?
2. Tiedätekö/muistatteko jotain muuta omaan kielen kehitykseenne liittyviä asioita, kuten hauskoja lausahduksia tai sanojen muunnoksia?
3. Mitkä olivat lempilorujanne tai -satujanne lapsena? Miksi piditte niistä?
4. Miten opitte lukemaan?

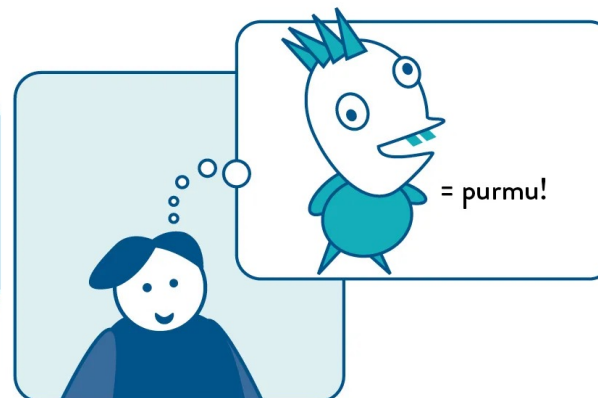

- ensimmäiset sanat (=kieellinen tuottaminen) n. 9 kk – 2 v iässä
- kielellinen ymmärtäminen kehittyy huomattavasti aiemmin
 - jo varsin pieni vauva oppii tunnistamaan, mitkä äänteet kuuluvat omaan äidinkieleen

lapsi oppii uuden sanan jopa kerrasta!

Puheen kehitys

- Lapsi ymmärtää puhetta kauan ennen kuin puhuu.
 - Jokeltelu, nauraminen yms. **protokeskustelu**
 - Ensi sanat n. 12-14 kk iässä
 - **Symbolifunktio** herää: sana viittaa johonkin asiaan, esim. KALA -> 🐟
- Kielen omaksumisen **herkkyyskausi** lapsuudessa -> lapselle luettava, puhuttava, loruiltava...
 - Sanasto laajenee vauhdikkaasti 1,5-3 v iässä.
 - Kummallinen kielioppi: mekaaninen soveltaminen
 - "Haluun sen keltaisen muin!"
 - "Maija ei tulla iltapalalle!"
 - "Miksi Riikalla on keikkuvat sukset?"
- Puheen oppiminen edistää kognitiivista kehitystä!

$f(x)$

Symbolinen
ajattelu $\neq$
symbolifunktio

Egosentrinen puhe muuttuu sisäiseksi puheeksi

- **Egosentrinen puhe** on itselle suunnattua puhetta, esim. leikkiessä
- Muuttuu hiljalleen **sisäiseksi puheeksi**: toiminnanohjaus onnistuu ilman asioiden sanallistamista
 - egosentristä puhetta myös aikuisiässä, esim. ”Käyn ensin pesemässä kädet ja sitten hakemassa kakun jääkaapista.”

Mitkä tekijät vaikuttavat lasten keskinäisiin kielellisiin eroihin?

[Puhumattomat kolmevuotiaat uusi ilmiö - some varastaa vanhempien ajan](#)

Kielen ymmärrys ja tuottaminen kehittyvät yksilöllistä vauhtia.

Kolmen vuoden iässä lapsen tulisi kuitenkin jo käyttää kieltä.

Kaksikielisyys ei häiritse kielen kehitystä!

- ➔ Jo pieni vauva erottaa kielet toisistaan.
- ➔ mahdollisesti parantaa toiminnanohjausta?

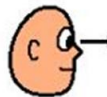
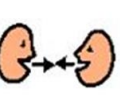
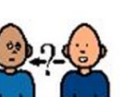

Puheen ja kielen poikkeavuudet

Etsi tietoa kielellisen kehityksen riskitekijöistä esim. Mannerheimin lastensuojeluliiton tai Terveyskylän sivuilta.

Selvitä myös, miten lapsen kielellistä kehitystä voi tukea.

Tee sitten s. 81 t. 5 liittyen hieman vanhempien lasten kielen kehitykseen.

Näin autat lapsesi puheen- ja kielenkehitystä kotona:	
 Ota lapsi mukaan arjen toimintaan ja puhu samalla lapsellesi.	 Havainnoi lapsen aloitteet ja vastaa niihin.
 Varmista, että lapsi katsoo sinuun. Säilytä katsekontakti lapsen puhuessasi hänelle.	 Harjoitella vastavuoroisuutta, esim. kukkuu-leikit, pallon vierittäminen, taputus-leikit, loruttelu.
 Mallita lapselle leikkiä. Ohjaa toiminnassa eteenpäin, jos lapsi juuttuu johonkin asiaan.	 Nimeä lapselle asioita ja kuvia, katsokaa yhdessä kuvakirjoja, lue lapselle satuja.
 Järjestä rauhallisia juttutuokioita. Anna lapsen puhua mistä haluaa malta kuunnella ja vastaa hänelle. Laajenna keskustelua lisäämällä aiheeseen liittyvää tietoa.	 Tarkista, onko lapsi ymmärtänyt asian: tee kysymyksiä tai pyydä lasta kertomaan omin sanoin asian.
 Käytä lyhyitä, selkeitä lauseita sekä näönvaraista tukea puheen rinnalla (mm. eleet, kuvat, esineet, mallin näyttäminen).	 Ole johdonmukainen: aikuinen asettaa rajat ja päättää; esim. ennakointi ensin-sitten -kuvilla: ensin syödään, sitten leikitään.
 Ole läsnä lapsesi arjessa. Älä uppoudu puhelimen tai tietokoneen ääreen. Rajoita lapsen ruutu-aikaa (max. 1h/pvä).	 Anna lapsen tuntea olevansa tärkeä ja rakastettu juuri sellaisena kuin hän on.

The Picture Communication Symbols ©1981-2016 by Mayer-Johnson LLC. All Rights Reserved Worldwide. Used with permission. Boardmaati-kuvakirjoja Helsingin, www.haaga.fi

pt Kuus, Lastenlinna 2017

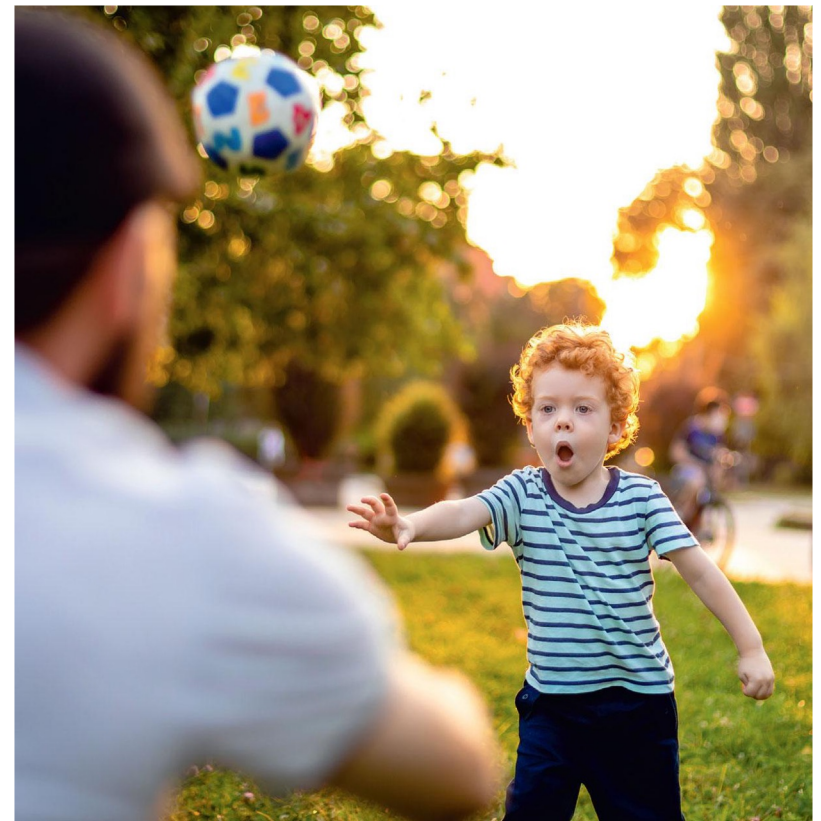
Puheen kehityksen vaikutuksia muihin kehityksen osa-alueisiin

- hermostollisten yhteyksien syntyminen
- lapsen minä-kokemuksen muuttuminen
- sosiaalisen vuorovaikutuksen monipuolistuminen
- omien tunteiden ja impulssien säätely kielen avulla
- oman ja toisten toiminnan ohjaaminen puheen avulla

Ota tunnille mukaan vanha lelusi

Etsi jokin vanha lelusi, joka sinulla oli noin 2–5 vuotiaana. Vaihtoehtoisesti voit ottaa mukaan vaikka kuvan itsestäsi leikkimässä lelulla tai esimerkiksi pikkusisaresi lelun.

Millaisia leikkejä leikit alle kouluikäisenä? Mitkä olivat lempilelujasi?

Pohdintaa

- Milloin ja miten olet lelulla leikkinyt?
- Miksi pidit kyseisestä lelusta? Mikä siinä tai sillä leikkimisessä oli parasta?
- Millaista kehitystä kyseisellä lelulla leikkiminen tukee? Kuvaile lyhyesti ja liitä esimerkiksi motorisiin, kognitiivisiin, sosiaalisiin tai tunteisiin liittyviin taitoihin.
- Vaatiiko lelulla leikkiminen jonkin tietyn kehitykseen liittyvän taidon osaamista? Voiko lelulla leikkiä kaikenikäisenä? Muuttuuko leikki jotenkin eri-ikäisillä?

Laatikkaa esittely lelustanne

Esitelkää lopuksi lelut ja pohdintanne muulle ryhmälle joko liveinä tai niin, että laaditte lyhyen esittelyvideon, jonka lisäätte yhteiselle kurssialustalle. Esittely voi keskittyä esimerkiksi siihen, mitä taitoja kyseinen lelu kehittää (markkinointi erityisesti vanhemmille) tai se voi olla enemmän lelun hauskuutta korostava (markkinointi lapsille).

Kun laaditte esittelyjä, on tärkeää pohtia, kenelle viestinne suuntaatte. On myös hyvä miettiä, miten markkinointia toteutetaan esimerkiksi pienille lapsille.

Leikki on lapsen kehitykselle tärkeää!

- 3-6 v. leikki-ikäinen
- Leikki = vapaaehtoinen mutta usein sääntöjä seuraava toiminta ilman tietoista hyötyä
 - Lapsi tutustuu maailmaan ja oppii erilaisia taitoja, mm. sosiaalisuutta, rooleja.
 - Myös moraalin oppiminen = säännöt!
- Leikkiä voidaan käyttää tai seurata myös terapiassa.

Minkä ikäinen lapsi leikkii näin?

- a. Palikoista muodostettavan tornin rakentaminen yhdessä sisaruksen kanssa
- b. Mielikuvitusleikki mielikuvitusystävän kanssa
- c. Kotileikki vertaisten kanssa

Leikin muodot

- 1. Yksinleikki (1-3 v.)
- 2. Sivustakatsova leikki (2-4 v.):
lapsi leikkii omaa leikkiään
vaikka vieressä leikkii toinen
lapsi
- 3. Rinnakkaisleikki (2-4 v.),
lapsi lainaa tavaroitaan ja
välineet jaetaan toisen kanssa,
mutta ei leikitä yhdessä.
- 4. Yhteistoiminnallinen leikki
(n. 4-6 v.)

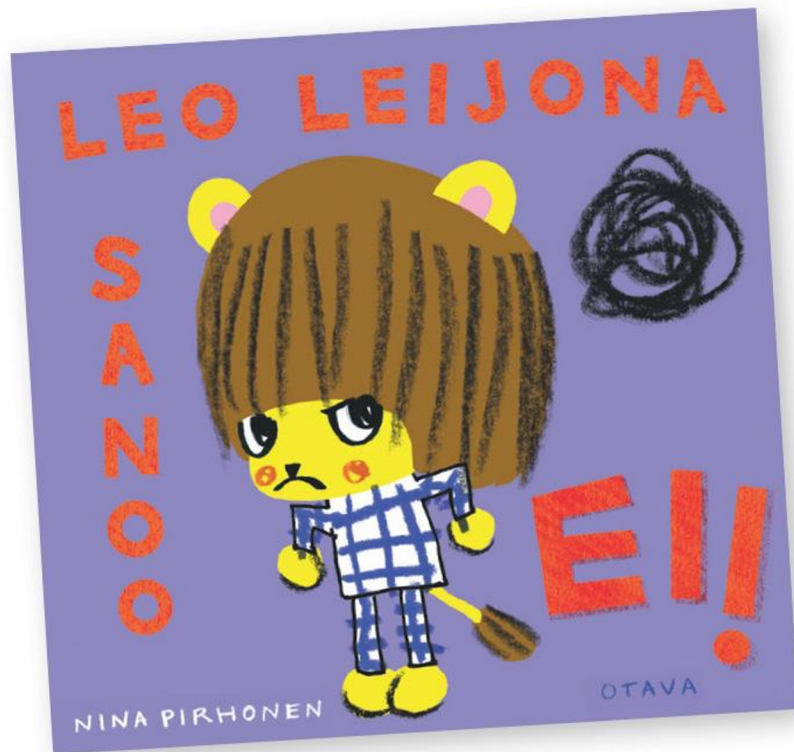
Kannustaa lasta roolileikkeihin. Lapset oppivat sosiaalisia taitoja matkimalla aikuisia ja keksimällä omia roolihahmojaan.

Sosiaalinen kehitys

- **vertaissuhteet** = oman ikäisten kanssa solmitut kontaktit
 - **sosiaalinen vertailu** = missä olen hyvä tai huono verrattuna muihin?
- **samastuminen** = lapsi haluaa tulla jonkun roolimallinsa kaltaiseksi
- ”Minusta tulee isona äiti. Sitten minulla on vähän rahaa ja paljon kortteja.”

Minkälaisia kirjoja luit leikki-ikäisenä? Mitkä olivat lempikirjojasi?

Minkälaisia arvoja lempikirjasi välittivät?

Etsi käsiisi netistä, kirjastosta tai kirjahyllystäsi lapsuutesi lempikirjoja. Minkälaisia arvoja niistä välittyy? Listaa muutamia ja anna esimerkkejä siitä, miten ja minkälaisissa asioissa arvot näkyvät.

Voit myös etsiä käsiisi jonkin tuoreen lastenkirjan. Minkälaisia arvoja löydät siitä? Miten arvot mahdollisesti eroavat oman lapsuutesi kirjan välittämistä arvoista ja tärkeistä asioista?

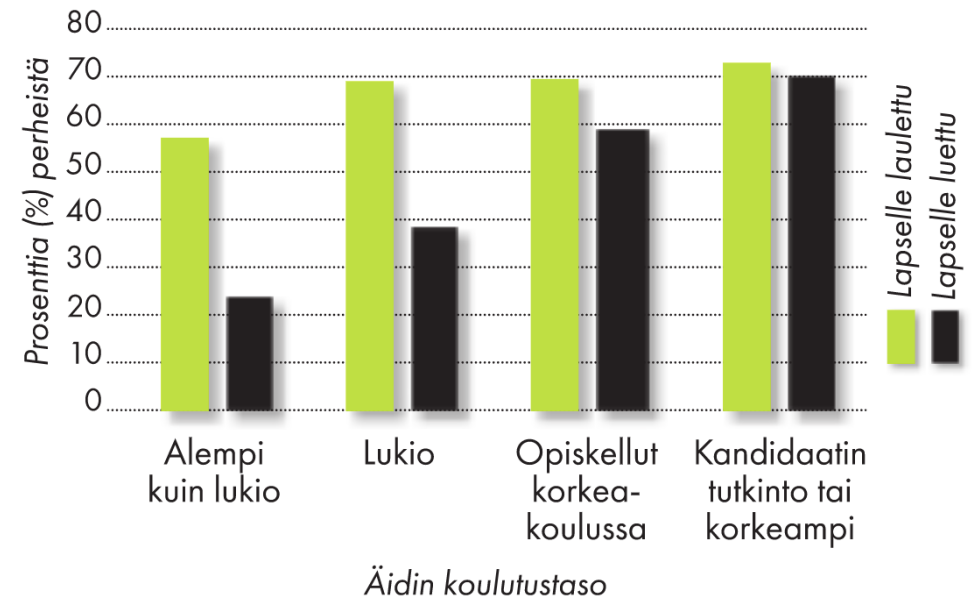
Kirjojen lukemisesta on hyötyä muistille ja empatiakyvylle – ”Se, että kykenee lukemaan kirjan kannesta kanteen, on ihmiselle valtava etu”, sanoo aivotutkija

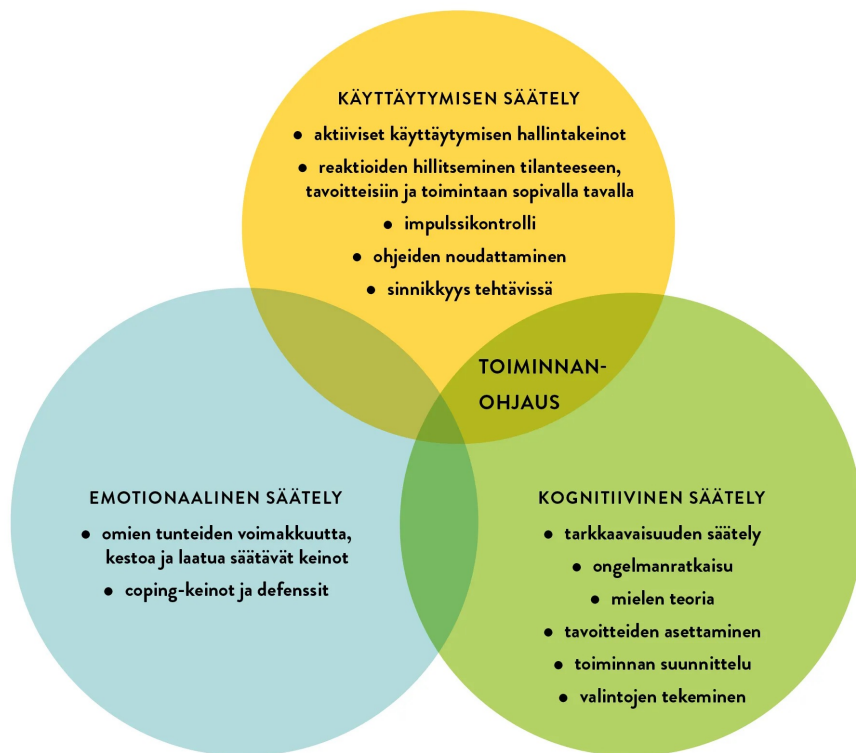
Kirjoitetun tekstin lukeminen helpottaa nykyihmisen stressiä, estää syrjäytymistä ja kehittää pitkäjänteisyyttä.

Lovisa Naulapää (vas.) ja Vilho Toppinen koluavat Helsingin keskustakirjaston Oodin hyllyjä.-
KUVA: JUHANI NIIRANEN / HS

-> Äidin koulutustaustan on todettu periytyvän voimakkaasti!

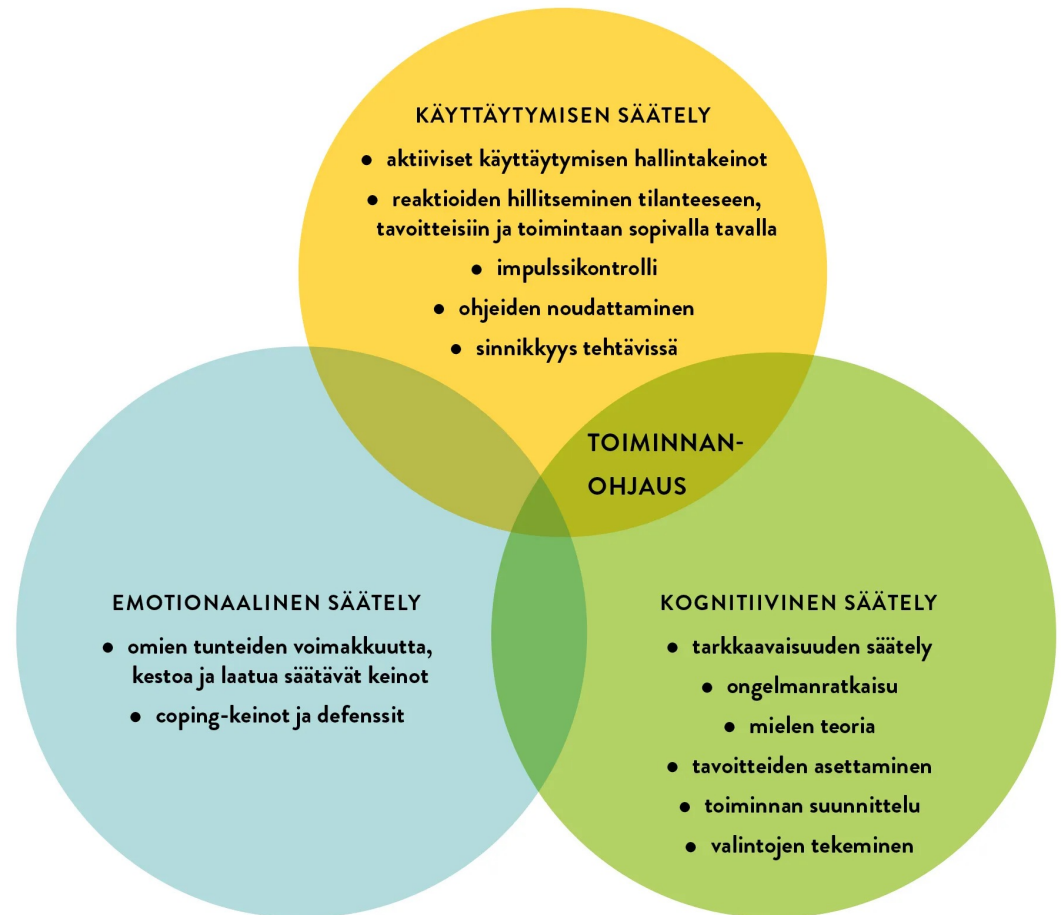
Walter Michel: Vaahtokarkkikoe (s. 89)

Itsesäätely kehittyy lapsuusiässä

= käyttäytymisen ja tunteiden säätely, jolla pohja synnynnäisessä temperamentissa

Sosioemotionaalinen kehitys

- Tee s. 122 t. 2, 3 ja 7
- Pohdi sitten,
- Mikä merkitys itsesäätelyn kyvyillä on yksilön tulevien elämänvaiheiden kannalta?
- Miten itsesäätely on yhteydessä sosiaaliseen vuorovaikutukseen?
- Millaista yksilön elämä olisi ilman itsesäätelyn kykyjä?

Kirjoita vastauksesi kysymykseen “Millainen minä olen?”

Tekstiä ei lueta ääneen eikä jaeta muille – se on siis henkilökohtainen.

Pohdi kysymystä huolella.
Pyri kirjoittamaan
vastaukseesi vähintään
kolme asiaa itsestäsi.

Pohditaan lopuksi yhdessä

- Milloin käsitys itsestä alkaa muodostua?
- Mitkä tekijät vaikuttavat siihen, millaiseksi käsitys itsestä muodostuu?

Minuuden kehitys

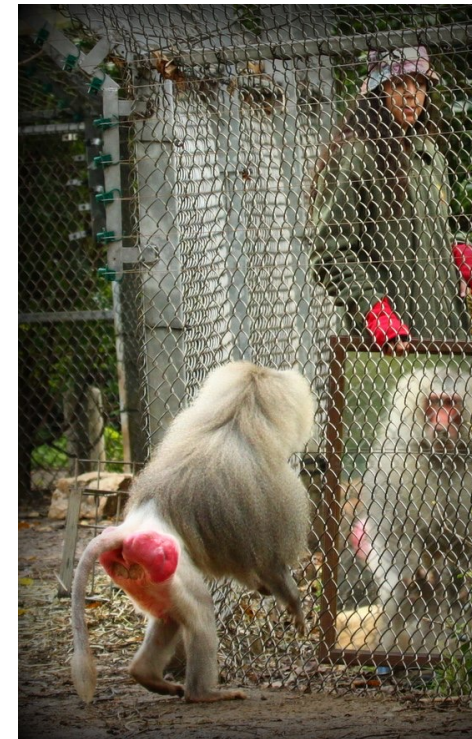
- **Minäkäsitys** = skeema siitä, kuka minä olen
 - Syntyy vuorovaikutuksessa, ns. peilisuhteissa: muilta saatu palaute & muistin kehitys
 - 4-5 v. alkaa havainnoida eroja itsen ja muiden välillä:
sosiaalinen vertailu
 - Liittyy itsetuntoon: kokemus omasta arvosta ja kyvykkyydestä
- Myös **sukupuoli-identiteetti** alkaa kehittyä lapsuudessa.

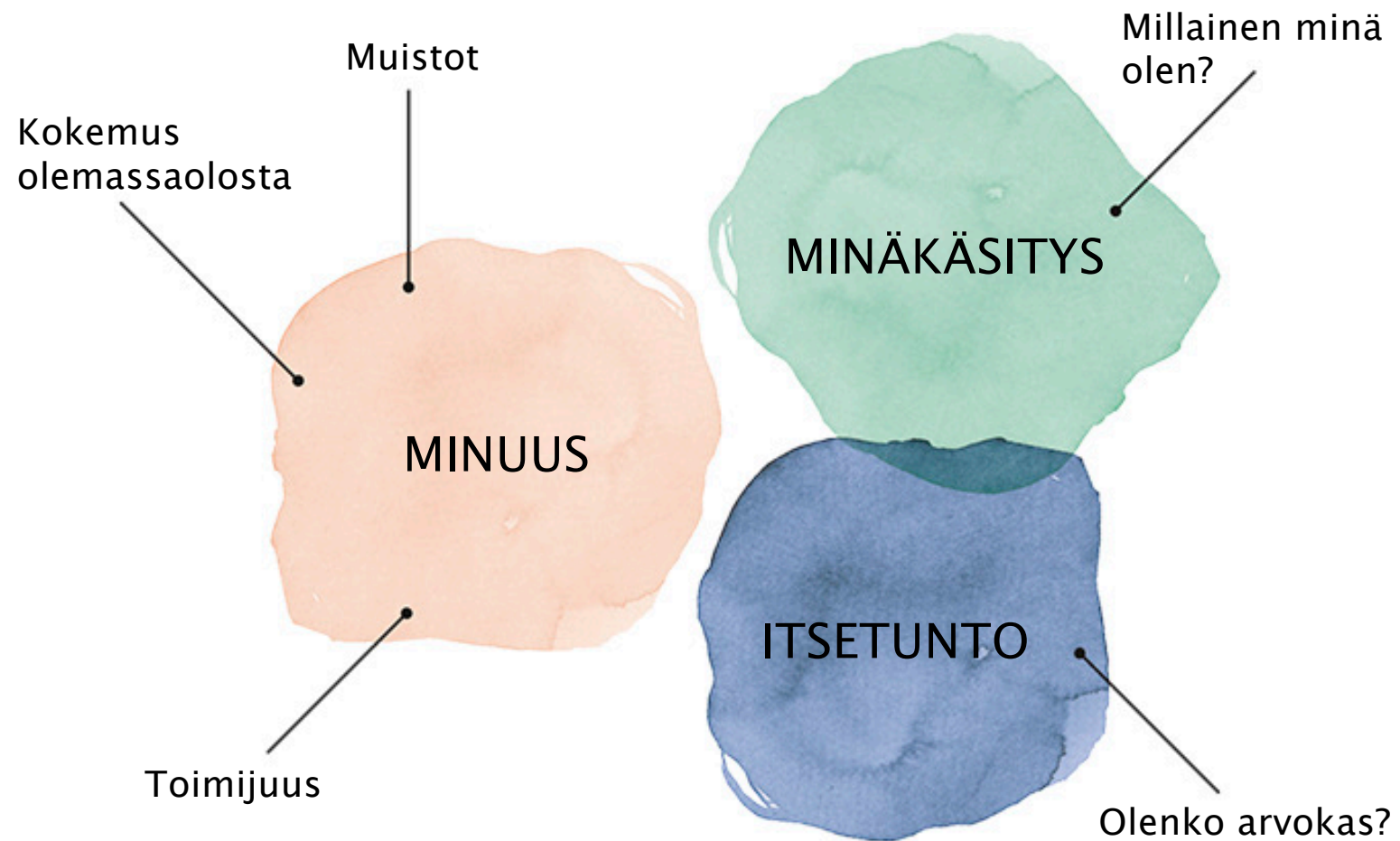

Minuuden kehitys

- 50 % länsimaisista lapsista tunnistaa itsensä peilistä 18 kuukauden iässä.
 - Kulttuurisidonnaisuus!
- Myös esim. apinat ja delfiinit läpäisevät testin!

-> Täydennä käsitekarttaa s. 84-> avulla.

Minäkäsityksen kehittymisen suuntia nuoruutta kohti mentäessä

Osaatko asiat?

Missä vaiheessa
lapselle alkaa kehittyä
tietoisuus itsestä?

Mitä tietoisuuden
kehittyminen itsestä
merkitsee lapsen
kehityksen kannalta?

Mitä minuudella
tarkoitetaan?

Miten minäkäsitys
kehittyy lapsuuden
aikana?

Mitä itsetunto
tarkoittaa?

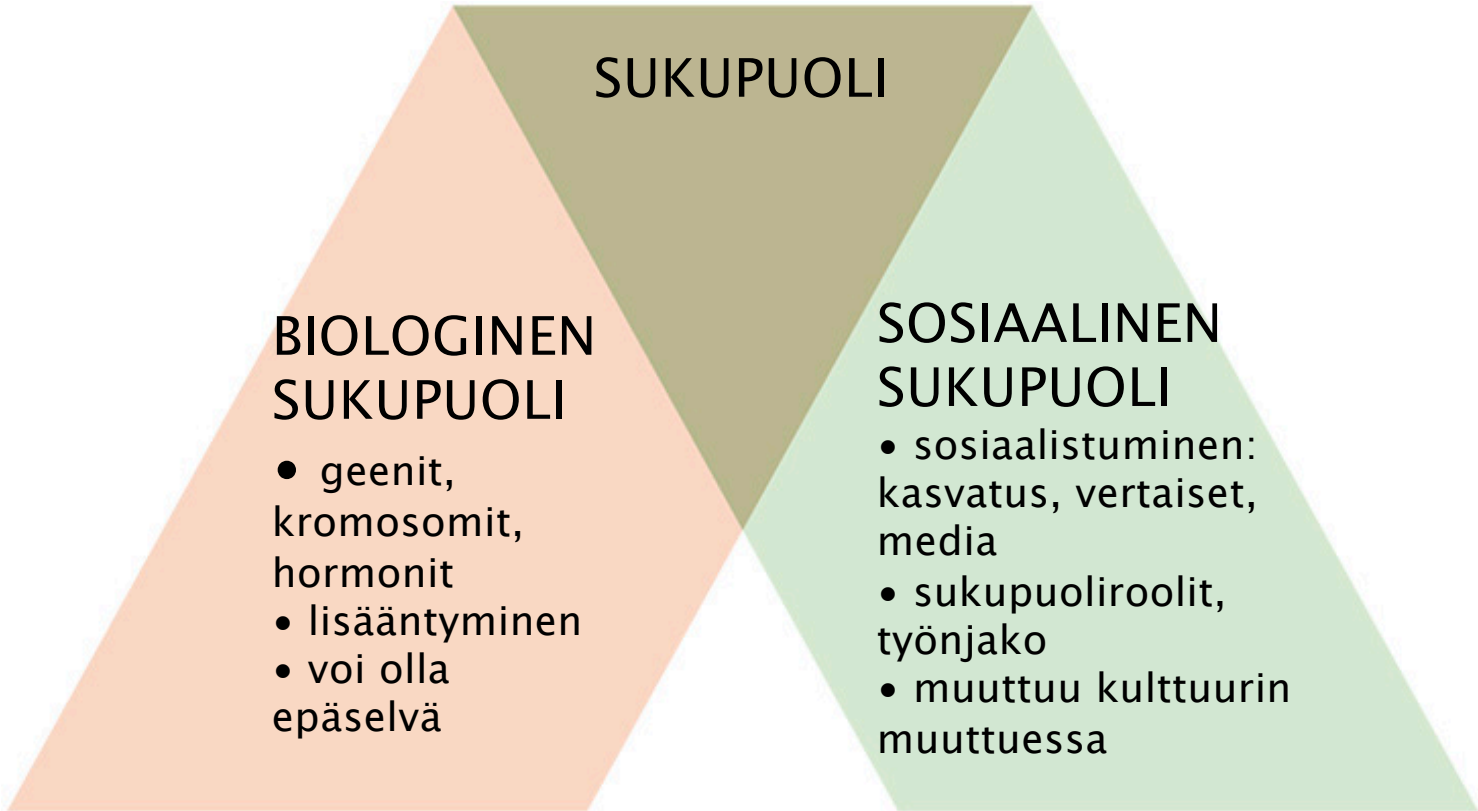
Miten lapsen
myönteisen
minäkäsityksen ja
itsetunnon kehitystä
voi tukea?

Miksi se on tärkeää?

Video

- Katsokaa video Girl toys vs boy toys:
The experiment
- Mikä merkitys kulttuurilla ja sosiaalisilla tekijöillä voi olla siinä, mitä pidetään sopivana omalle sukupuolelle?

SUKUPUOLI

BIOLOGINEN SUKUPUOLI

- geenit, kromosomit, hormonit
- lisääntyminen
- voi olla epäselvä

SOSIAALINEN SUKUPUOLI

- sosiaalistuminen: kasvatus, vertaiset, media
- sukupuoliroolit, työnjako
- muuttuu kulttuurin muuttuessa

”Synnymme
pojiksi tai tytöiksi.”

S . 1 1 3 T . 4 .

<https://www.hs.fi/kuukausiliite/art-2000002876933.html>

Portfoliotehtävät

Minä-kansio

- **Oma kielen kehittymiseni**
a) Ota selvää, millaisia sanoja ja lauseita sinulla on ollut varhaislapsuudessa. Pyri tunnistamaan niissä kielen kehityksen vaiheita.
b) Muistele, mitä satuja sinulle on luettu. Mitä muistoja on jäänyt satujenlukuhetkestä?
- **Minuuden kehitys**
Kuvaile minuuden kehityksesi eri puolia. Esimerkiksi voit hyödyntää alla olevia kysymyksiä:
Miten vanhempasi tukivat minäkokemuksesi kehitystä?
Ilmenikö sinulla uhmaikä? Jos niin, miten?
- **Leikit, sadut, piirtäminen**
a) Muistele, mitä leikkejä olet lapsena leikkinyt. Mieti, mitä niiden kautta opit ja mitä kehityksen osa-alueita ne sinussa kehittivät.
b) Muistele satuja, joita sinulle on luettu tai olet itse myöhemmin lukenut. Analysoi, miksi tietyt sadut kiinnostivat niin paljon ja mitä olet niistä oppinut.
c) Selvitä lapsen piirtämistaidon kehitysvaiheita. Etsi omia piirroksiasi ja analysoi, miten niissä näkyy motorinen, kognitiivinen (ajattelu, päättely) ja ehkä myös tunne-elämän kehitys.

Fiktiivinen lapsi -kansio

1. Kuvaile lapsen ajattelu, kielen ja toiminnanohjauksen kehittymistä 3-vuotiaasta kouluikäiseksi. Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet näiden kehittymiseen ja miten? Onko lapsella vaikeuksia joissakin näissä? Kuvaile.
2. Minkälainen minuus lapselle on rakentunut? Mitkä taustatekijät ovat vaikuttaneet minuuden syntyyn?
3. Minkälaisia leikkejä lapsi leikki 1-vuotiaana ja 5-vuotiaana? Kuvaile erilaisia leikkejä, jotka kehittävät lapsen motorisia, kognitiivisia ja sosioemotionaalisia taitoja.
4. Miten lapsen tunne-elämä on kehittynyt kouluikään asti? Minkälaiset tunteiden säätelykeinot lapsella on? Kuvaile tarinassasi jokin tilanne, joka voisi tulla vastaan leikki-ikäisen ja kouluikäisen elämässä ja kuvaile, miten lapsi selviää tilanteesta.